

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 3C/443/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8215206703
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcel Kirnág
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2016:8215206703.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Marcelom Kirnágom v právnej veci žalobcu Q. U., A.. XX.XX.XXXX, W. C.O. XXX, XXX XX C., zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom kancelárie Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 198,47 € a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia sumu 198,47 € s 5,15 % úrokmi z omeškania ročne zo sumy 198,47 € od 28.10.2015 do zaplataenia a trovy konania vo výške 444,07 €, to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8055002 zo dňa 23.01.2008, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach v bode 13 je neprijateľná.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 15.10.2015 voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 198,47 eur s príslušenstvom a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve uzavretej medzi žalobcom a žalovaným č. 8055002, v bode 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou a trov konania. Svoju žalobu žalobca odôvodnil tým, že dňa 23.1.2008 uzavrel so

žalovaným zmluvu o úvere č. 8055002, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 10.000,- Sk (331,94 eur) za poplatok 188,54 eur na dva mesiace. Spolu mal vrátiť žalovanému sumu 15.680,- Sk (520,48 eur), a poplatok z predmetného úveru tak predstavoval 97,37 %. Žalobca uhradil žalovanému podľa jeho tvrdení celkovú čiastku 530,41 eur. Takýto poplatok je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takto poplatok, a preto je podľa ustanovenia § 53 odsek 1 OZ neprijateľný, navyiac je neurčitý predmet administratívneho poplatku. Naliehavý právny záujem odôvodnila tým, že na základe úspešného rozhodnutia o neprijateľnosti zmluvných podmienok si chce uplatniť primerané finančné zadostučinenie. Poukazovala na skutočnosť, že predmetný úver je neplatný, odporuje dobrým mravom podľa ustanovenia § 39 OZ, ako i na to, že boli porušené jej spotrebiteľské práva, pretože žalovaný v zmluve neuviedol RPMN. Bezdôvodné obohatenie vyčíslila ako rozdiel medzi jej platbami a výškou úveru, t.j. 198,47.

2. Na pojednávanie vo veci nariadené na deň 23.6.2016 sa nedostavil žalovaný, hoci predvolanie na pojednávanie mu bolo riadne a včas doručené. Žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 16.6.2016 elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, pričom súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.. Na základe uvedeného preto súd v zmysle ustanovenia § 101 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku vec prejednal aj bez prítomnosti žalovaného. Právny zástupca žalobcu sa pojednávania zúčastnil.

3. Predmetom tohto konania je zaplatenie sumy 198,47 eur titulom bezdôvodného obohatenia v súlade s ustanovením § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka a určenie absolútnej neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve č. 8055002 uzavretej medzi účastníkmi tohto konania, v bode 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.
4. Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 13.10.2015, splnomocnením, zmluvou o úvere č. 8055002, Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, oznámením o splatení úveru zo dňa 4.4.2008, vyjadrenia žalovaného k návrhu zo dňa 29.10.2015, výsluchom žalobkyne prostredníctvom jej právneho zástupcu na pojednávaní dňa 23.3.2016 ako i výsluchom samotnej žalobkyne na tomto pojednávaní a s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:
5. Dňa 23.1.2008 uzavrel žalobca so žalovaným zmluvu o úvere č. 8055002, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 10.000,- Sk (331,94 eur) za poplatok 188,54 eur na dva mesiace. Spolu mal vrátiť žalovanému sumu 15.680,- Sk (520,48 eur), a poplatok z predmetného úveru tak predstavoval 97,37 %. Žalobca uhradil žalovanému podľa jeho tvrdení celkovú čiastku 530,41 eur. Takýto poplatok je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takto poplatok, a preto je podľa ustanovenia § 53 odsek 1 OZ neprijateľný, naviac je neurčitý predmet administratívneho poplatku. Naliehavý právny záujem odôvodnila tým, že na základe úspešného rozhodnutia o neprijateľnosti zmluvných podmienok si chce uplatniť primerané finančné zadosťučinenie. Poukazovala na skutočnosť, že predmetný úver je neplatný, odporuje dobrým mravom podľa ustanovenia § 39 OZ, ako i na to, že boli porušené jej spotrebiteľské práva, pretože žalovaný v zmluve neuviedol RPMN. Bezdôvodné obohatenie vyčíslila ako rozdiel medzi jej platbami a výškou úveru, t.j. 198,47.
6. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 29.10.2015 vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu, že k premlčaniu došlo tak v objektívnej, ako aj v subjektívnej lehote, a to dňa 26.9.2012. Žalobca uplatnil svoj nárok až dňa 15.10.2015.
7. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 23.3.2016 trval na podanej žalobe v celom rozsahu. Uviedol, že námietka premlčania vznesená žalovaným je nedôvodná, pretože počínanie žalovaného tak ako si sám formuluje svoje zmluvy predstavuje úmysel v rámci tejto činnosti smerujúci k bezdôvodnému obohateniu, a teda je treba použiť 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu tak ako to konštatoval aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 7Co/84/2011 alebo sp. zn. 3Co/89/2011.
8. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.
9. Podľa ustanovenia § 52 odsek 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.
10. Podľa ustanovenia § 4 odsek 2 písmeno j) zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.
11. Podľa ustanovenia § 4 odsek 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak však zmluva s spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.
12. Podľa ustanovenia § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.
13. Podľa ustanovenia § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.
14. Podľa ustanovenia § 39 odsek 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa pričí dobrým mravom.
15. Podľa ustanovenia § 451 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16. Podľa ustanovenia § 107 odsek 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

17. Podľa ustanovenia § 153 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

18. Podľa ustanovenia § 80 písmeno c) Občianskeho súdneho poriadku, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

19. V súlade s ustanovením § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka sa za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalovaný ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalobkyňou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom (žalobca je označený identifikačnými znakmi typickými pre fyzické osoby - nepodnikateľov, t.j. menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom). Zo žiadneho dôkazu nevyplýva, žeby sa jednalo o poskytnutie úverových prostriedkov žalobcovi, či už na podnikanie, povolanie alebo jej zamestnanie. Zároveň súd uvádza, že uvedený zmluvný vzťah je treba posudzovať i podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1966 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). V zmysle uvedeného je preto nevyhnutné spotrebiteľovi garantovať ochranu i v režime spotrebiteľských úverov, a to s prihliadnutím na ustanovenie § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka (uvedený názor vyplýva i z uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 8.12.2011 sp.zn. 16Co/71/2011).

20. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom s dôverou bez možnosti individuálne ovplyvniť zmluvné podmienky. Spotrebiteľské zmluvy uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov s tým, že dodávateľ vopred určuje v návrhu obsah zmlúv a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, môže návrh len prijať alebo odmietnuť.

21. Pri takýchto zmluvách je namieste skúmať, či predmetný právny úkon nie je právnym úkonom, pri ktorom sa regulácia ohľadom neuvedenia „RPMN“ obchádza, a teda tento právny úkon by bol v konečnom dôsledku neplatný aj pre obchádzanie zákona (§ 39 Občianskeho zákonníka). V zmysle vyššie uvedeného preto súd má za to, že uvedený spotrebiteľský úver je treba považovať za bezúročný a bez poplatkov. Navyše poplatok v tejto výške súd považuje pre jeho výšku za rozporný s dobrými mravmi.

22. V súlade s judikatúrou a zákonom, sa za odplatu úveru považujú nielen dohodnuté úroky ako odmena, ale aj akákoľvek platba zo strany spotrebiteľa žalovanému, bez ohľadu, či ju tento v zmluve alebo podmienkach označí, napr. ako poplatok, náklady za vypracovanie, na administratívu a podobne.

23. Dobrými mravmi sa v súdnej praxi považuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré sú v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť a vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Neprimerane dohodnuté úroky, či celková odplata za úver sú v rozpore s pravidlami správania sa, a teda aj s dobrými mravmi a ide o absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Obdobne právne už súdy rozhodovali, a to napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6C/126/2012 zo 7.5.2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 z 31.7.2009, rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/04 z 15.12.2004, rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 3Co/3/2011 z 12.10.2011, 3Co/67/2012 z 24.10.2012.

24. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku v bode 13 Všeobecných zmluvných podmienok, a to tej časti, ktorá sa týka poplatku, ktorému zodpovedajú 2/3, zahŕňajúce náklady na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou v súlade s ustanovením § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka súd túto považuje za neprijateľnú, nakoľko ide o ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktoré spočíva v neprimerane vysokej výške poplatku 97,37 % ročne, pričom pre porovnanie banky dojednávajú obdobný poplatok za spracovanie zmluvy len vo výške 1 % alebo 2 % z výšky úveru. Navyše takýto

neprimerane vysoký poplatok sa považuje všeobecne za rozporný s dobrými mravmi. Zároveň zo strany žalobkyne je daný naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky tejto zmluvy, a to z dôvodu právnej istoty o skutočnej výške dlhu i z dôvodu možného uplatnenia si primeraného finančného zadosťučinenia.

25. Keďže súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, musí ho žalovaný vydať žalobcovi. Výška bezdôvodného obohatenia je v sume 198,47 eur.

26. Na základe uvedeného, preto súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 198,47 eur titulom bezdôvodného obohatenia a určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

27. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 142 odsek 1 v spojení s § 151 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobca mala v tomto konaní plný úspech, preto má právo na náhradu účelne vynaložených trov na uplatnenie svojho práva. Trovy konania žalobcu pozostávajú z trov jeho právneho zastúpenia za poskytnutie právnej služby advokátom štyroch úkonov právnej služby (1. Príprava a prevzatie zastúpenia, 2. Písomné podanie na súd - žaloba, 3. Účasť na pojednávaní dňa 23.3.2016, 4. Účasť na pojednávaní dňa 23.6.2016), pričom základná sadzba tarifnej odmeny bola určená podľa ustanovenia § 13 odsek 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to ako tarifná odmena vo výške 70,63 eur určená ako 1/13 výpočtového základu podľa ust. § 11 odsek 1 písm. a) vyhlášky z hodnoty vecí, ktorú nie je možné vyjadriť v peniazoch, t.j. 64,54 eur zvýšenej o 1/3 odmeny, ktorá by právnenmu zástupcovi patrila v ostatnej veci, t.j. 1/3 zo sumy 18,26 eur z hodnoty predmetu sporu 198,47 eur, t. j. 6,09 €,

spolu za 1 úkon právnej služby vo výške 70,63 €. Ďalej trovy právneho zastúpenia pozostávajú z paušálnej náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa ustanovenia § 16 odsek 3 vyhlášky za štyri úkony právnej služby, pričom odmena vrátane paušálnych náhrad sa zvyšuje o daň z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca navrhovateľa preukázal, že je jej platiteľom. Za štyri úkony právnej služby patrí právnenmu zástupcovi odmena v plnej výške. Trovy právneho zastúpenia predstavujú na odmene za 4 úkony právnej služby sumu 285,44 eur (2x 70,63 € a 2x 72,09 €) a na paušálnych náhradách sumu 33,94 eur (2x 8,39 eur + 2x 8,58 eur).

28. Trovy právneho zastúpenia ďalej pozostávajú v zmysle ustanovenia § 15 odsek 1 vyhlášky z náhrady cestovného na trase 2x Svidník - Bardejov a späť t.j. 4 x 70 km (280 km) osobným automobilom značky Škoda Fabia s evidenčným číslom SK477AZ pri priemernej spotrebe 5,9 l/100 km. Cestovné spolu predstavuje výšku 50,68 €.

29. Odmena vrátane paušálnych náhrad sa zvyšuje o 20 % DPH, pretože právny zástupca žalobkyne preukázal, že je jej platiteľom. Spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 444,07 eur.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Odvolanie podané v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.